

Borstontsteking, standaard beleid of zijn er nieuwe mogelijkheden?

Annet Mulder IBCLC

1

Disclaimer

- Geen belangenverstremgeling
- WHO code:
 - borstvoeding beschermen en bevorderen
 - dat ouders de juiste en voldoende voorlichting krijgen
 - dat vervangingsmiddelen voor moedermelk - wanneer nodig - juist worden gebruikt
 - dat richtlijnen voor de verkoop van en reclame voor babyvoeding worden nageleefd
- Wel belang bij borstvoedingsproblemen?

Annet Mulder Lactatiekunde IBCLC

2

Inhoud

1. Borstontsteking
2. Standaard beleid
3. Gevolgen
- 4. Andere mogelijkheden**
 - a) Massage
 - b) Trilapparaat
 - c) Ultrageluid
 - d) Deep oscillator
 - e) ?

Annet Mulder Lactatiekunde IBCLC

3

1. Borstontsteking

Mogelijke symptomen bij borstontsteking zijn:

- Koorts > 38.5graden;
- (Spier)pijn in het lichaam, een griepig gevoel;
- Meestal eenzijdig, pijnlijke, warme, rode plek
- Verschil verstoep melkkanaal en BO

<http://www.kid.nl/nid/1000>

4

1. Borstontsteking

Oorzaak

1. Melkstase tgv niet goed aanleggen, te weinig of korte voedingen/ hyperlactatie/ melkblaar/ druk op de borst/ maternale stress of vermoeidheid/ te snel afbouwen
2. Tgv tepelkloven

Bacterie = vooral Staphylococcus aureus

Incidentie 2-33%, vooral 2^e of 3^e week (6wk)

ABM Clinical Protocol #4: Mastitis, Revised March 2014

5

2. Standaard beleid

Richtlijn NL

- Aanlegtechniek beoordelen-duur/frequentie
- Consult LK
- Belang continueren BV bespreken (risico abces)/ nakolgen (met massage)
- Warmte voor dilatatie en ledigen van de borst
- Pijnstilling = koelen/paracetamol of ibuprofen
 - Ibuprofen is effectiever

Arriet Mulder Lactatiekunde BCLC

6

2. Richtlijnen

Richtlijn NL voor huisartsen

- Geen tepelkloven dan 12-24 afwachten
- Geen vermindering klachten of bij tepelkloven en koorts start AB
- Flucloxacilline 3 dd 500 mg (7 dg)
- Bij overgevoeligheid erytromycine 3dd 500 mg (7 dg)
- Incideer bij een abces of verwijs hiervoor naar de chirurg

Armet Muller Lactatiekunde BCC

7

Begeleiding bij mastitis

- Plan
 - Oorzaak vinden = borst en voeding beoordelen!
- Basisadvies
 - Aanleggen verbeteren = beter legen van de borst
 - Oorzaak tepelkloven zoeken
 - Mondanatomie/ asymmetrie/ aanleggen
 - Warmte toepassen (hete natte pamber)
 - Koelen alleen bij pijn
 - Ibuprofen
 - Andere mogelijkheden (komen later aan bod)
- Legen, legen, legen van de borst

8

8

ABM Clinical Protocol #4: Mastitis, Revised March 2014

Lisa H. Amir^{1,2} and The Academy of Breastfeeding Medicine Protocol Committee

Verder onderzoek nodig bij:

- Geen reactie op AB na 48 uur
- Herhaalde BO
- Opname ziekenhuis
- Ernstige situatie

Armet Muller Lactatiekunde BCC

9

Verder onderzoek

- Mm kweken
- Echo
- Mammogram

Annet Mulder Lactatiekundige IBCLC

10

3. Gevolgen

Risico

- Verminderde melkproductie
- Stoppen borstvoeding
- Herhaling BO
- Abces

Annet Mulder Lactatiekundige IBCLC

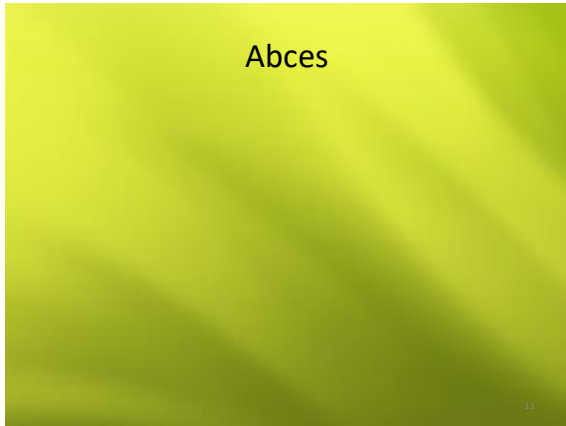
11

Abces

- Risico op een abces is 3%
- Drainage d.m.v.
 - Punctie (vaak herhaling nodig)
 - Snijden

Annet Mulder Lactatiekundige IBCLC

12

13

14

15

Andere mogelijkheden

Annet Mulder Lactatiekunde BCC

16

Poll

Hoe masseer je bij een mastitis?

1. Zachtjes
2. Ferm
3. Hard, dit is soms nodig

Annet Mulder Lactatiekunde BCC

17

4 a. Massage door moeder

Onderstaande serie 5-10 bewegingen per onderdeel

1. Lichte strijkende bewegingen
2. Circulaire bewegingen
3. Arm hoog en dan ferme beweging in de borst
4. Borst cuppen en zijwaartse beweging
5. Masseren oksel van buiten naar binnen
6. Voorover hangen en nr. 4 herhalen
7. Voorover hangen en met vingertoppen bewegingen richt de oksel
8. Armen daarna naar beneden laten hangen
9. Rechtop staan en schouderrollen en stretchen

Annet Mulder Lactatiekunde BCC

18

4 a. Massage door een ander

Moeder laten liggen met armen omhoog
Gebruik massageolie

Onderstaande serie 5-10 bewegingen per onderdeel

1. Lichte strijkende bewegingen richting oksel rondom borst
2. Circulaire bewegingen op de borst
3. Borst cuppen en zijwaarts bewegen
4. Masseren oksel van buiten naar binnen
5. Nr. 1 herhalen

Arnet Muller Lactatiekunde BCLC

19

4.b Trilapparaat

- Electriche tandenborstel
- Massageapparaat (kan deels ook onder de douche)
- Brengt verlichting
- Geen onderbouwing
- Laagdrempelig en goedkoop

Arnet Muller Lactatiekunde BCLC

20

4.c Ultrageluid

Arnet Muller Lactatiekunde BCLC

21

4.c Ultrageluid

- Niet invasieve akoestische golf die mechanische energie transporteert in het lichaam via vibratie deeltjes
- Kan met en zonder warmte
- Beperkte literatuur beschikbaar
- Wordt o.a. door fysiotherapeuten ingezet (?)

Annet Mulder Lactatiekunde BCLC

22

4.c Ultrageluid

- Weinig onderzoek
- 2014 onderzoek 17 moeders
- retrospectieve pilotstudie
- Positieve ervaring
- Afname zwelling en verbetering welbevinden

Annet Mulder Lactatiekunde BCLC

23

Ultrageluid

- Ongeveer 5-10 min per plek
- Na 2-3 x resultaat (2-10 x?)
- Bij voorkeur twee dagen achter elkaar?
- Direct na behandeling voeden of kolven
- Bij geen resultaat terugsturen HA

Annet Mulder Lactatiekunde BCLC

24

Ultrageluid

- Gebruik volgens gebruiksaanwijzing
- Toestemming vragen aan de borst te zitten
- Toestemming vragen foto's te maken voor herbeoordeling
- Sterkte is erg persoonlijk (> kunnen hebben is geen positief teken....)
- Laag beginnen en opbouwen (ook bij de volgende behandeling)
- Lekken is normaal
- Dichtbij tepelhof alert zijn i.v.m. sneller blaren

25

25

Behandeling door fysio

- Is er begeleiding LK?
- Is er alleen roodheid of is er meer?
- Let op melkblaren op de tepel
- Wordt er AB ingezet en helpt dit?
- Bij blijvende koorts terugverwijzen HA
- Bij schilferen van de huid/opvallende huid terugverwijzen HA
- Kennis fysio?

26

26

Casus ultrageluid

- **23-12-2021**
- Klacht = verstopt melkkanaal
- Geen kloven volgens moeder
- Baby 4 weken oud
- Gebruik tepelhoed

- AB na bezoek aan huisarts na bezoek LK

Armet Mulder Lactatiekunde BCLC

27

Casus ultrageluid

Annet Mulder Lactatiekunde BCC

28

Casus ultrageluid

- Geen verbetering
- Ondanks verbeterd aanleggen, meemasseren en 1 x ultrageluid en nakolven
- **25-12-2021 dus 2 dagen later**

Annet Mulder Lactatiekunde BCC

29

Casus ultrageluid

- **28-12-2021**
- Opname ziekenhuis
- AB iv
- Rust
- Trilapparaat
- Gewoon voeden, kolven te pijnlijk

Annet Mulder Lactatiekunde BCC

30

Casus ultrageluid

- 29-12-2021 Punctie

Annet Mulder Lactatiekundige IBCC

31

Casus ultrageluid

- Na drainage
- Foto 1-1-2022

Annet Mulder Lactatiekundige IBCC

32

Casus ultrageluid

- Ultrageluid gestopt na 1 behandeling i.v.m. verdenking abces
- Opname ziekenhuis = echo geeft geen abces aan
- Lactatiekundige haar "klinische blik" wel
- Soms is rijpen nodig, ook voor behandeling
- Punctie niet voldoende, drainage wel

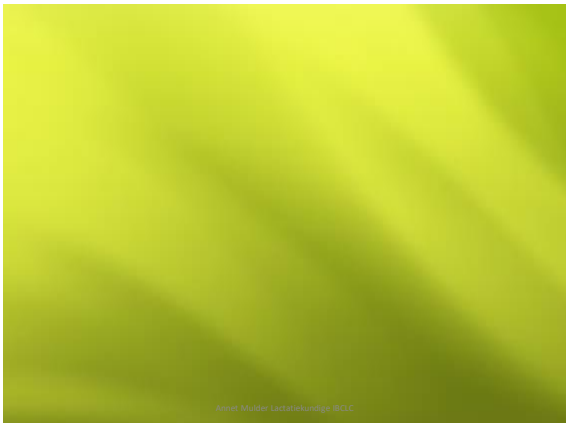
- Moeder is blijven voeden ;-)

Annet Mulder Lactatiekundige IBCC

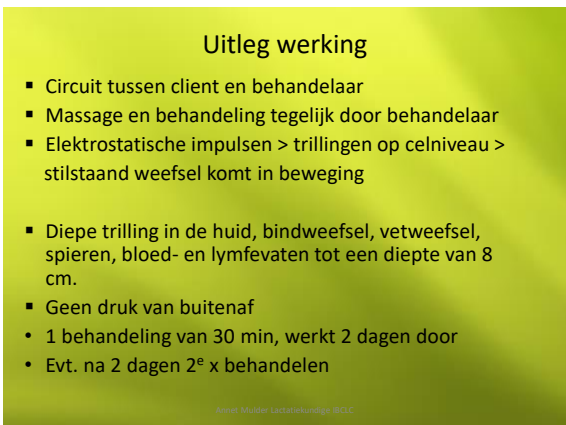
33

34

35

36

Inzet door collega IBCLC

- Gebruik bij pathologische stuwing/ verstopt melkkanaal en mastitis
- Harde plekken
- Kennis over gebruik apparaat wel nodig!
- Onvoldoende wetenschappelijk bewijs voor borsten, wordt door fysiotherapeuten o.a. gebruikt bij lymfeoedeem

- Geen verdenking abces = contra-indicatie

Annet Mulder Lactatiekunde IBCLC

37

Ervaring collega IBCLC

- Gebruik niet lastig maar geen "trucje"
- Aangenaam voor cliënten
- Bij stuwing/ verstopping snel verlichting
- Prijzig apparaat €2500- €4000

Annet Mulder Lactatiekunde IBCLC

38

Wat nog meer?

- Leem
- Kwark
- Koolbladeren
- Lecithine
- Taping
- Pectoralis stretchen
- ?

Annet Mulder Lactatiekunde IBCLC

39

Contact

info@annetmulderlactatiekundige.nl

@AnnetMulder

40

Bronnen

- <https://www.ncj.nl/richtlijnen> borstvoeding
- <https://richtlijnen.nhg.org/standaarden/zwangerschap-en-kraamperiode>
- https://overlegorganen.gezondheid.belgie.be/sites/default/files/documents/mastitis_borstabces_puerperaal.pdf
- Massage <https://www.youtube.com/watch?v=GnBY3w9aVyo>
- Trybulski R. (2016): Fizykalne metody drenazu limfatycznego we wczesnej fazie fizjoterapii pourazowej narządu ruchu. MEDYCYNA MANUALNA 1, 27-42.
English title: Physical methods of lymphatic drainage in the early stages of posttraumatic musculoskeletal physiotherapy.
- EFFECT OF TREATMENT WITH LOW-INTENSITY AND EXTREMELY LOW-FREQUENCY ELECTROSTATIC FIELDS (DEEP OSCILLATION*) ON BREAST TISSUE AND PAIN IN PATIENTS WITH SECONDARY BREAST LYMPHOEDEMA, 2008
- Thesis ultrageluid opleiding tot lactatiekundige België
- Dank aan collega's Marjies en Patricia voor delen van hun ervaringen

Annet Mulder Lactatiekundige BCLC

41
